

ประชาสัมพันธ

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนา ปรับรูป แบบ/วิธีการทำงานใหม่ด้วยการเน้น เทคโนโลยี ความคิด
สร้างสรรค์และนวัตกรรมรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสอดรับและเชื่อมโยงกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทย
(Thailand ๔.๐) และระบบราชการ ๔.๐

“ประเทศไทย ๔.๐ หรือ Thailand ๔.๐” คือแนวนโยบายของประเทศในปัจจุบันที่ต้องการขับเคลื่อน
ประเทศไทยไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่
พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะใช้โมเดลขับเคลื่อน
เศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งส่งผลให้ระบบราชการซึ่งเป็นกลไกหลักใน
การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวเองก็ต้องปรับตัว และเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดรับกับบริบทที่กำลังเกิดขึ้นใน
ประเทศไทย ๔.๐ กล่าวคือภาครัฐต้องปรับตัวและต้องพลิกโฉมเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ลักษณะของนโยบายประเทศไทย ๔.๐

ประเทศไทย ๔.๐ เป็นแนวนโยบายที่ต้องการ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่
“ValueBased Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” เพื่อเป็นการวางเป้าหมายการ
ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง พึ่งพาตนเองได้ด้วย New Engines of Growth

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นทั้งโอกาส กับดัก และความท้าทายที่ ประเทศไทยต้องผ่านไปให้ได้
ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวให้พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ก้าวเดินต่อไปของ
ประเทศไทยเราจะต้องระเบิดจาก ข้างใน ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในและการดำเนินการพัฒนา
ประเทศตาม แนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมกับการเชื่อมโยงไปสู่ประชาคมโลก

เพื่อก้าวสู่ความเป็นสากล กลไกที่มีความสำคัญอยู่ในการขับเคลื่อนประเทศ คือกลไกประชารัฐ
ที่จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยอาศัยส่วนร่วมจากทุกภาคฝ่าย ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น สื่อสารมวลชน ประชาชน และภาคเอกชน ที่จะต้องสานพลังความร่วมมือ ผนึกกำลัง ขับเคลื่อน
ประเทศไทยสู่ประเทศไทย ๔.๐

“ประเทศไทย ยุค ๑.๐” การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ วางอยู่บนรากฐานทางเกษตรกรรม การดำรงอยู่และพัฒนาประเทศเป็นการเกษตรเป็นหลัก เช่น ผลิตและขายพืชไร่ พืชสวน หมู หมา กา ไข่ เป็นต้น

“ประเทศไทย ยุค ๒.๐” เป็นยุคของอุตสาหกรรมเบา มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการผ่อนแรง พังพัง ทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานราคาถูก เช่น การผลิตและขายรองเท้า เครื่องหนัง เครื่องดื่ม เครื่องประดับ เครื่องเขียน กระเป๋า เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

“ประเทศไทย ยุค ๓.๐” เป็นยุคของอุตสาหกรรมหนัก เน้นการส่งออกและการค้าระหว่างประเทศ เช่น การผลิตและขาย ส่งออกเหล็กกล้า รถยนต์ ถังน้ำมันแยกก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น

“ประเทศไทย ยุค ๔.๐” เป็นยุคที่เศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ประเทศไทยในยุค ๑.๐ ๒.๐ และ ๓.๐ รายได้ประเทศยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประเทศอยู่อย่างนี้ไม่ได้ ต้องรีบพัฒนาเศรษฐกิจสร้างประเทศ เพราะ Thailand ๓.๐ ที่เราเป็นกันมาตลอดจนถึงทุกวันนี้ มันทำให้รายได้ประเทศอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เราไม่สามารถขยับหนีไปจากจุดนี้ได้สักที เมื่อ ๕๐ ปีก่อน ช่วง พ.ศ.๒๕๐๐-๒๕๓๖ เศรษฐกิจของไทยเรามีการเติบโตอย่างมากถึงระดับ ๗-๘% ต่อปีแต่หลังจาก พ.ศ.๒๕๓๗ เป็นต้นมา เศรษฐกิจไทยเติบโตขึ้นเพียง ๓-๔% ต่อปีเท่านั้นนอกจากนั้นยังมีเรื่องของ “ความเหลื่อมล้ำด้านความร่ำรวย” และสุดท้ายก็เรื่องของ “ความไม่สมดุลในการพัฒนา” ซึ่งเรื่องดังกล่าวทำให้รัฐบาลต้องเร่งรัดพัฒนาปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ เพื่อให้เราก้าวข้ามจาก Thailand ๓.๐ ไปสู่ Thailand ๔.๐ ให้ได้ใน ๓-๕ ปีนี้

จึงเป็นเหตุให้นำไปสู่ยุคที่สี่ เรียกว่า “ประเทศไทย ๔.๐” กำหนดแนวทางพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศเศรษฐกิจใหม่ (New Engines of Growth) ประเทศและประชากรมีรายได้สูง โดยวางเป้าหมายให้เกิดผลการพัฒนาภายใน ๕-๖ ปีนี้ คล้าย ๆ กับการวางภาพอนาคตทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนของประเทศที่พัฒนา เช่น สหรัฐอเมริกา “A Nation of Makers” อังกฤษ “Design of innovation” อินเดีย “Made in india” หรือประเทศเกาหลีใต้ ที่วางโมเดลเศรษฐกิจในชื่อ “Creative Economy”

ยุคในทางราชการ

ยุค ๑.๐ เป็นยุคของการเริ่มต้นระบบรัฐสมัยใหม่ เป็นยุคแห่งการบุกเบิกในการวางรากฐานประเทศ

ยุค ๒.๐ เป็นยุคที่ระบบราชการเข้มแข็ง

ยุค ๓.๐ เป็นยุคของกระแสการพัฒนาประชาธิปไตย การกระจายอำนาจแนวความคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และแนวคิดธรรมาภิบาล

ยุค ๔.๐ ภาครัฐจะต้องปรับตัวให้เข้ากับเศรษฐกิจและสังคมยุคดิจิทัลโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน เป็นภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

บทบาทของท้องถิ่นในการขับเคลื่อนประเทศไทย ๔.๐

ท้องถิ่น ในฐานะกลไกหลักกลไกหนึ่ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินการ คำถามสำคัญสำหรับท้องถิ่น คือ

๑. จะบริหารจัดการเพื่อเตรียมตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

๒. จะมีบทบาทในการขับเคลื่อนประเทศไทยอย่างไร

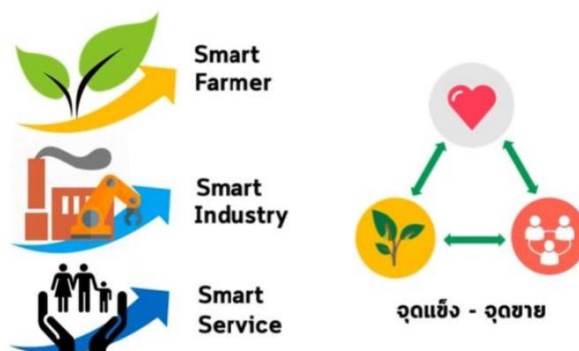
ประการแรก คือ การพัฒนาทุนมนุษย์ โดยการสร้างคนในท้องถิ่นให้มีศักยภาพ ความรู้และทักษะ เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีสำนักวิจัยท้องถิ่น ดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง และมีคุณธรรมจริยธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างคนไทย ๔.๐ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

นอกจากนี้ท้องถิ่นยังมีบทบาทในการส่งเสริม Local Start Up ในอดีตที่ผ่านมาธุรกิจหน้าใหม่จำนวนไม่น้อยต้องเผชิญหน้ากับ การทำมาก-ได้น้อย ท้องถิ่นจึงต้องมีบทบาทในการส่งเสริม Local Start Up ให้ดำเนินธุรกิจ ทำน้อย-ได้มากโดยขับเคลื่อนธุรกิจด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีท้องถิ่นทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน และแสวงหาโอกาส

ส่งเสริม LOCAL START UP

นอกจากนี้ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยวางอยู่บน ๓ เสาหลัก คือการเกษตร (Farmer) อุตสาหกรรม (Industry) และการบริการ (Service) ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจ และเป็นโอกาสพัฒนาไปสู่ การเป็น Smart Farmer, Smart Industry, และ Smart Service โดยจุดแข็งและจุดขายของสังคมไทย ประกอบด้วยการมีใจรักบริการ ความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยท้องถิ่นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการส่งเสริมประชาชนให้เป็นประชาชนที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมพลังเพื่อขับเคลื่อนในระดับภาค ซึ่งต้องผนึกกำลัง สร้างเครือข่ายการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทย สู่ “ประเทศไทย ๔.๐”

ประการสุดท้าย ท้องถิ่นจะต้องเชื่อมโยงสู่ประชาคมโลก พัฒนาตนเองให้มีมาตรฐานอยู่ในระดับสากล โดยคุณลักษณะของท้องถิ่น ๔.๐ นั้น ประกอบด้วย ๔ ประการ ได้แก่

๑. **Moral** ท้องถิ่นจะต้องมีธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีมาตรฐานเป็นธรรม เพื่ออำนวยความสะดวก และมีคุณธรรมจริยธรรม ในการดำเนินงาน
๒. **Active** ท้องถิ่นจะต้องมีความกระตือรือร้น มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงพร้อมเรียนรู้มุ่งผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ
๓. **Creative** ท้องถิ่นจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ บนฐานความรู้ คิดนอกกรอบริเริ่ม ต่อยอดเพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการสาธารณะ
๔. **Strong** ท้องถิ่นจะต้องมีความเข้มแข็งในตนเอง ทั้งในการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะให้ได้มาตรฐาน มีสถานภาพทางการคลังที่มีเสถียรภาพ และมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ

จะเป็น ท้องถิ่น 4.0 ได้อย่างไร

ท้องถิ่น ๔.๐ จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น ๑๓ ประการ ดังนี้

๑. ดิจิทัล การใช้ระบบดิจิทัลในการดำเนินงาน ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

- ๑.๑ การให้บริการอินเทอร์เน็ตในสำนักงาน
- ๑.๒ การบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลกลาง อปท.
- ๑.๓ การมีช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการ
- ๑.๔ การจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรท้องถิ่นแห่งชาติ
- ๑.๕ การจัดทำและใช้งานแผนที่ภาษี
- ๑.๖ การใช้งานระบบ e-LAAS

ยุคดิจิทัล

ภาครัฐได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งด้านการให้บริการแก่ประชาชน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ในหลากหลายมิติ การสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ เพิ่มรายได้ การเข้าถึงบริการของภาครัฐ การออกแบบและปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการของรัฐ โดยอาศัยข้อมูลดิจิทัล เพื่อสร้างบริการของรัฐในรูปแบบใหม่ผ่านเทคโนโลยี Mobile Social Cloud Technology ในยุค Internet มี ๓ ประการ ได้แก่

๑) Reintegration เช่น การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการกำกับ ควบคุมการบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ

๒) Need-based Holism เช่น การปรับปรุงองค์กรของรัฐ เพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่ให้ความสำคัญต่อการนำความต้องการของพลเมืองมาเป็นศูนย์กลาง

๓) Digitalization เช่น การใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการนำระบบบริหารสารสนเทศมาใช้ รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารผ่านทาง Internet ซึ่งจะเข้ามาแทนที่วิธีการทำงานแบบเดิม

๒. องค์กรแห่งความสุข การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรใน อปท. ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

- ๒.๑ การประเมินความพึงพอใจและแรงจูงใจในการท างานของบุคลากร
- ๒.๒ การจัดอาคารสถานที่ทำงาน ให้พร้อมสำหรับการท างาน
- ๒.๓ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน

๓. องค์กรแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

- ๓.๑ การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากร
- ๓.๒ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรตามสายงาน
- ๓.๓ การดำเนินการขับเคลื่อน อปท. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- ๓.๔ การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร
- ๓.๕ การพัฒนาองค์ความรู้ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น

๔. ชีตสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

- ๔.๑ อปท. ควรมีผลการประเมินประสิทธิภาพ (LPA) ในระดับสูง
- ๔.๒ ได้รับการรับรองมาตรฐานหรือได้รับรางวัลในระดับจังหวัด / ประเทศ

๕. สร้างนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นในการบริหารจัดการและจัดบริการสาธารณะ

๕.๑ ท้องถิ่นควรมุ่งสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ ปัญหา และความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ โดยเป็นนวัตกรรมในเชิงบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะ

ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม

๑.๑ โครงการรับชำระภาษีผ่านธนาคาร (โครงการที่ต่อยอดจากเดิม) โดยรับชำระภาษีผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทยทุกสาขาทั่วประเทศ

๑.๒ เทศบาลนครขอนแก่นร่วมกับภาคีเครือข่ายและภาคประชาสังคม จัดตั้งตลาดเขียวขึ้นมา เพราะเป็นแหล่งจำหน่ายอาหารที่มีคุณลักษณะดังกล่าวครบถ้วน คือมีการจัดกิจกรรมให้ผู้บริโภคไปเยี่ยมเยียนสมาชิกตลาดเขียวที่แปลงปลูกถึงบ้านไปเรียนรู้วิถีชีวิต ความลำบากที่ต้องเผชิญกว่าจะผลิตอาหารดี ๆ มาเลี้ยงคนเมืองได้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน ผู้บริโภคเต็มใจที่จะจ่ายในราคาที่สูงกว่าปกติ สนับสนุนให้อยู่ได้ เสมือนเป็นญาติคนหนึ่ง นี่คือนวัตกรรมแบบใหม่ ที่ไม่ใช่แค่การซื้อขายสินค้าแบบทั่วไป ตลาดเขียวเทศบาลนครขอนแก่นจึงเป็นต้นแบบสังคมไทย ๔.๐ และส่งเสริมให้ขยายตัว ดำเนินการในพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศไทย เพื่อสร้างสังคมไทย ที่มีความมั่งคั่งมั่นคง และยั่งยืน อย่างแท้จริง

๖. ส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน และสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม ท้องถิ่นควร

ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในชุมชน

๗. แผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำและการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ท้องถิ่นควรดำเนินการ

ดังนี้

๗.๑ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ โดยตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๗.๒ ส่งเสริมการจัดทำประชาคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองต่อประชาชน ที่อยู่ในพื้นที่

๗.๓ อปท. ทำโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการได้ตามแผน อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. การแสวงหาความร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ ท้องถิ่นควร

ดำเนินการ ดังนี้

๘.๑ มีโครงการบูรณาการ การทำงานร่วมกับ อปท. หรือหน่วยงานอื่น เพื่อตอบสนองความคุ้มค่าตามหลักธรรมาภิบาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่น

๙. การขับเคลื่อนนโยบายสำคัญ มีประสิทธิภาพในการการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญ

เร่งด่วนของประเทศ ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

๙.๑ การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (LSEP)

๙.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาหยาเสพติด

๙.๓ การดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่

๙.๔ การกำจัดขยะมูลฝอย

๙.๕ การกำจัดผักตบชวา

๑๐. การบริการเชิงรุก มุ่งเน้นการบริการเชิงรุก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

๑๐.๑ อปท. ควรมีการบริการเชิงรุก เพื่อลดขั้นตอน เช่น การจัดตั้งหรือสนับสนุนศูนย์บริการร่วม (OSS) การขยายเวลาให้บริการ การจัดชุดบริการเคลื่อนที่ทั้งในและนอกเวลาราชการ

๑๑. การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้กลไกในระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

๑๑.๑ การส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่

๑๑.๒ การส่งเสริมการท่องเที่ยว

๑๑.๓ การกำกับดูแล และส่งเสริมการค้าในกิจการตลาด

๑๒. เสถียรภาพทางการคลัง พึ่งตนเองได้ มีรายได้เพียงพอในการบริหารงานท้องถิ่น ควรดำเนินการดังนี้

๑๒.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ โดยพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินภาษีและค่าธรรมเนียม ที่ อปท. จัดเก็บได้

๑๓. ยึดมั่นธรรมาภิบาล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใสและมีคุณธรรม ท้องถิ่นควรดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ อปท. มีนโยบายและกิจกรรม เพื่อสร้างธรรมาภิบาลในท้องถิ่น

๑๓.๒ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการงาน

๑๓.๓ มีมาตรฐานการให้บริการ

๑๓.๔ มีระบบ/กลไก ในการจัดการกับเรื่องร้องเรียน

๑๓.๕ อปท. ไม่มีการถูกชี้มูลความผิดจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ

เงื่อนไขที่เป็นรากฐานสำคัญในการเป็นท้องถิ่น ๔.๐ ท้องถิ่นจะต้อง “ปฏิบัติความคิดปฏิรูปตนเอง” โดยต้องตระหนักว่า “หากไม่มีท้องถิ่น ๔.๐ ประเทศไทยจะไม่สามารถมุ่งสู่การเป็น ประเทศไทย ๔.๐ ได้”
